

Оксана Іваненко «Цвітарінь». Художній світ пізнавальної казки. Тема екології у творі

Мета: ознайомити поняттями: мова автора, мова персонажів; розвивати навички читання творів про природу, переказувати твори; розвивати навички аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до природи.

Організація класу

Дзвоник кличе нас сідати, час роботу починати. Дзвоник посміхається. Урок наш починається!

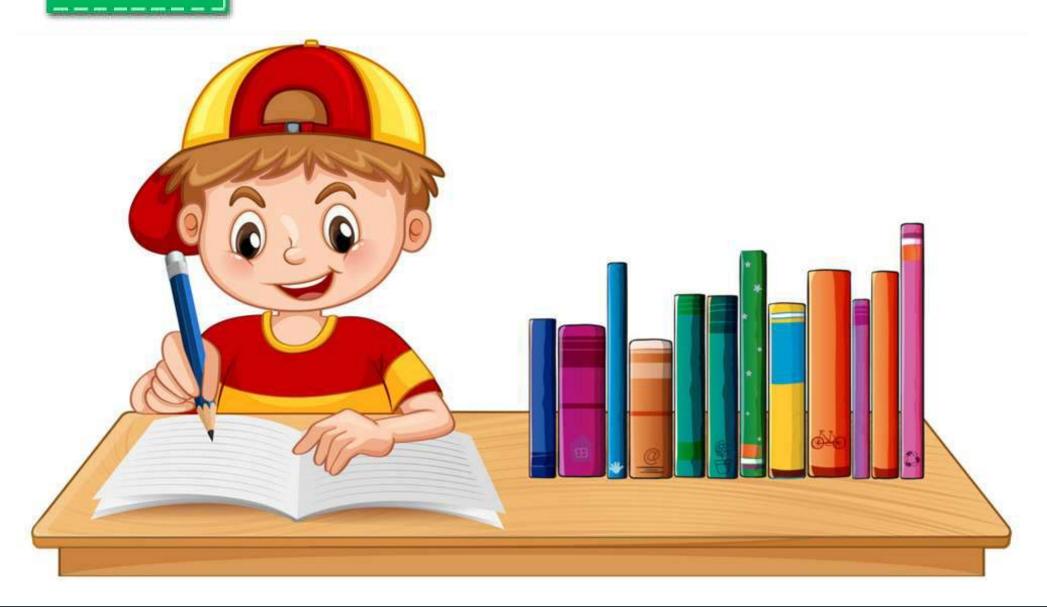
Повідомлення теми уроку

Сьогодні в нас буде нагода прочитати дивовижну літературну казку — твір Оксани Іваненко «Цвітарінь». Тільки спочатку розгадайте, що означає це чудернацьке слово «цвітарінь».

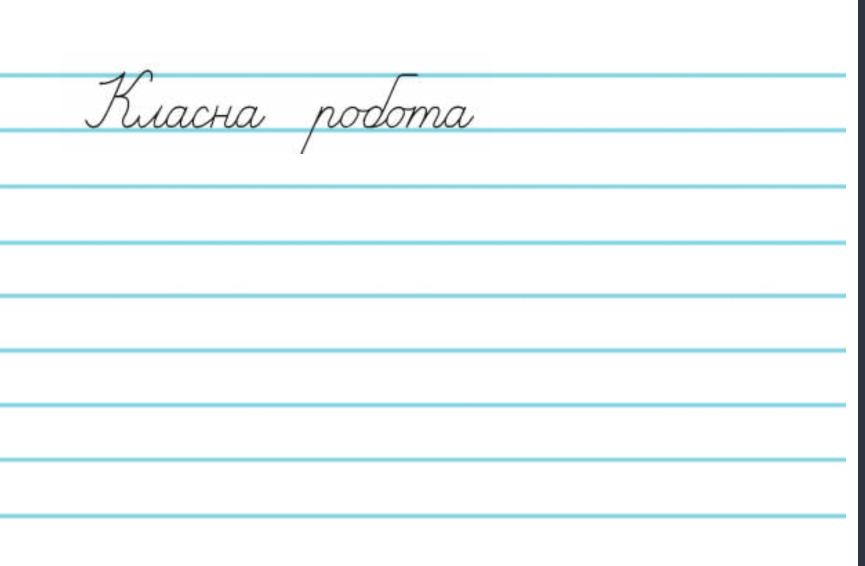

Перевірка домашнього завдання

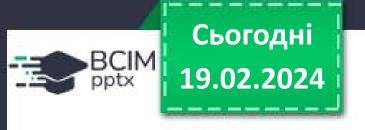

Запишіть сьогоднішню дату

Робота із підручником «Українська література» Т. Яценко, c. 140-149.

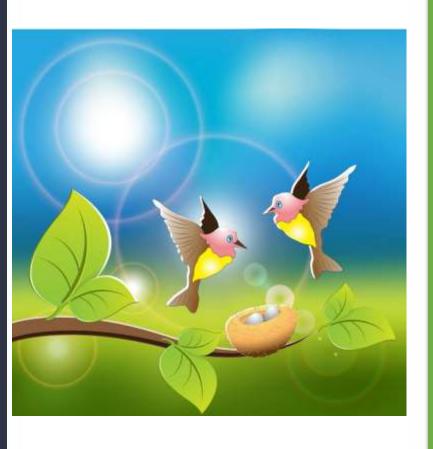
Читання казки «Цвітарінь» (с. 140-142). Поміркуй

- За допомогою яких художніх засобів О. Іваненко описує, як прокльовуються пташенятка?
- Які почуття виникають у вас під час прочитання цього епізоду казки?
- Чи доводилося вам бачити пташенят у гніздечку?
- Намалюйте їх або опишіть за допомогою слів.
- Напевно, ви знаєте, що пташенят ніколи не можна торкати, навіть наближатися до їхнього гнізда. Поясніть, чому?

Читання казки «Цвітарінь» (с. 140-142). Поміркуй

- Чому Цві та Рінь любили дуже високо підійматись у небо?
- Про що пташенята розповідали мамі вечорами?
- Чим їх дивує світ?
- Жеро же то за пташки, що «літають у воді»?
- А птахи, у яких «по одній нозі»?
- Які риси характерів виявляють Цві та Рінь? Доведіть свої спостереження, цитуючи казку.

Читання казки «Цвітарінь» (с. 143-144). Поміркуй

- Перевірте свою спостережливість. Розкажіть, у яку пору року Цві та Рінь почали літати високо над лісом?
- А в яку пору на них напав шуліка?
- На підставі чого ви зробили такі висновки?
- А ще подумайте, чому каштани стали «кароокі»? Про що свідчить цей епітет?
- Які риси характерів виявили Цві та ведмедиха у цьому епізоді?

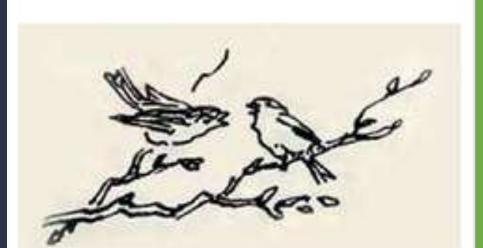

- Перекажіть, як урятуваласяЦві.
- Які почуття викликала у вас ця новина? Чому?
- Які ознаки літературної казки має твір О. Іваненко?
- Э Знайдіть і перечитайте описи різних пір року в казці. За допомогою яких художніх засобів їх змальовано?

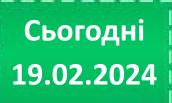
Поміркуй

- ✓ Чому Цві стала загальною улюбленицею в зимовому лісі?
- ✓ Хто перший відчув прихід весни й почав будити інших лісових мешканців? Наведіть цитати з твору на підтвердження своїх слів.
- √ Які риси характеру героїв і героїнь казки викликають захоплення в авторки твору і у вас?
- ✓ Розкажіть, чи цікаво вам було читати казку? Чому?

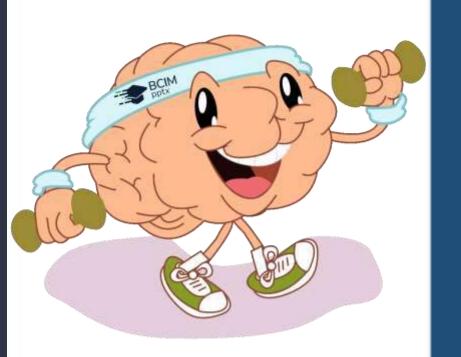

- ✓ Де народилася Оксана Іваненко? ✓ У Полтаві.
- У скільки років Оксана Іваненко написала свою першу казку?
  - √ У 6 років.
  - ✓ Яку назву має збірка пізнавальних казок Оксани Іваненко?
    - √ «Лісові казки».

✓ Мова автора/авторки розповідь письменника/письменниці про події, вчинки героїв, різні описи. ✓ Мова персонажів висловлювання дійових осіб твору, які спілкуються між собою або розповідають про свої почуття, настрої, думки.

Поміркуй

Випишіть у дві колонки перші чотири рядки вірша О. Пчілки «З ґринджолятами» і перший абзац казки О. Іваненко «Цвітарінь». Що спільного і відмінного у цих уривках? Назвіть художні образи цих текстів.

«3 ґринджолятами»

«Цвітарінь»

Що за чудовая днина, Сніг, наче срібло, блищить! Вийшов веселий хлопчина, Швидко з санками біжить. Тук-тук! — тихенько застукотіло на горішній вітці. Так тихо, як у тебе іноді у вушку задзвенить, — навіть ніхто, крім тебе, й не почує. Отак застукотіло і в гнізді, в двох малесеньких яєчках, і почула цей стук лише мати-пташка. Це ж були її рідні-рідні яєчка.

Поміркуй

Знайдіть в казці «Цвітарінь» мову їх авторки і мову персонажів. Виразно прочитайте ці уривки тексту.

Мова авторки

Мова персонажів

покосили жито пшеницю. Цілий день понад самою лісом.

лісі вже наливалися — Я була сьогодні над терпкі кислички, а в полі річкою, — казала Рінь, — і й бачила, як чайки літають водою Цві та Рінь літали над ловлять пташок, що літають у воді, зовсім без крил.

Розподіліть ролі та підготуйтеся до виразного читання в особах епізоду в барлозі з казки «Цвітарінь». Порівняйте репліки Цві та ведмедихи. Чим вони різняться і як характеризують мовців?

Поміркуй

Які кольори, образи ви уявляли, слухаючи цю мелодію? Які світлини із відеоряду цього кліпу вам сподобалися найбільше? Якими із них можна було б проілюструвати казку О. Іваненко «Цвітарінь»?

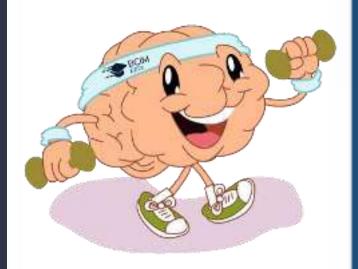

Закріплюємо вивчене

- Сформулюйте тему та головну думку цього твору.
- Докладно перекажіть епізод казки «Цвітарінь», що вам найбільше сподобався. За допомогою інтонації передай мову авторки і мову персонажів твору.

- Розкажіть про життя і творчість письменниці Оксани Іваненко.
- Що таке прозова мова?
- Чим відрізняються мова авторки і мова персонажів?
- Оцініть, наскільки добре ви опанували цей розділ підручника.

Рефлексія. Вправа «Пори року». Вгадайте пору року, оберіть цеглинку

Прочитайте (на вибір) одну казку зі збірки «Лісові казки» Оксани Іваненко.

